

Szerkesztőség

Arad, Acser-palota,

Kiadóhivatal

Buiv. Regels Ferdinand 23.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgönyaim: Közlöny, Arad

Telefonszám

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Hétfő évre ... 600 Laj
Fél évre ... 300 Laj
Negyed évre ... 150 Laj
Havonta ... 50 Laj

Művelődési díjazás szerint.
Majlisok naponta reggel.

Egyes szám ára 3 lej, vasárnap
4 lej. Suvoeptiben 60 banival
több.

Elhalasztották a magyar tanítók román vizsgáját.

A Közlöny nemrégben megírta, hogy az ideiglenesen működő tanítók véglegesítési vizsgáját március hó folyamán tartják meg. A rendelet nagy meglepetést keltett a tanítók körében, mert ilyen rövid idő alatt lehetetlen elkészülni a vizsgára. Ezt a közoktatásügyi miniszterium is belátta és ma rendelet érkezett a tanfelügyelőséghez, amely hatálytalanítja az előbbi rendeletet. Az új rendelet szerint a véglegesítési vizsgákat bizonytalan időre elhalasztják, hogy a tanítóknak kellő időt nyújtsanak a tanuláshoz.

Hamis hír szerint „irredenta” kiáltványok Aradon.

A Bucarestben megjelenő „Romania”, a nemzeti párt regátheli szócsové már megint kedveskedik olvasóinak egy kis „hamisítatlan magyar irredentizmussal.” Ezúttal kivételesen Aradon találtak irredenta kiáltványokat és hogy miképpen történt a nagy felfedezés, azt elmondja a Romania alábbi tudósítása:

Irredentista kiáltványok Aradon. A Romania úgy értesül Aradról, hogy itt a katonai hatóságok és az állambiztonsági hivatal emberel magyar irredenta kiáltványokat fedeztek fel az aradi helyőrségnél, amiket terjesztés végett csempésztettek át a magyar határon. A hadügyminiszter értesült a dologról és azonnal elrendelte a legszigorúbb vizsgálatot. A jelentés szerint egy regátheli és egy átvett volt osztrák-magyar hadserébeli tiszt is bele van keverve. Ezért Mardarescu hadügyi miniszter úgy intézkedett, hogy a vizsgálatot a 7-ik hadtest fővárosi igazgatósága folytassa le.

Eddig szól a Romania cikké, a melynek állításáról itt Aradon senki semmit nem tud. Érdeklődünk Vulpe Józsefnél, az aradi állambiztonsági hivatal főnökénél, aki kategorikusan kijelentette, hogy a Romania cikkéből egy szó sem igaz. Sem Aradon, sem a megyében nem találtak semmiféle irredenta nyomtatványokat. A szigurancafőnök kijelentése a legerősebb cáfolata a vádaskodó cikknek, mert ha minden ilyen vagy ehhez hasonló államellenes cselekedetről elsősorban a sziguranca kellene tudomást szereznie. Ezek szerint a legfrissebb „irredentizmus” csak a Romania cikkírójának agyában létezik és célja nagyon is átlátszó: kompromittálni, amennyire csak lehet Erdély dolgozó magyarját.

Bianu legújabb irredenta vádjai.

(„Irredenták a kereskedők — mondja — mert Pesten költik el pénzüket.” — Poincaré és a francia kamara üdvözlése. — Harminc napra kizártak egy liberális képviselőt a Kamarából.)

A félelmetes Bianu szenátor az egyre sürűbben előkapott és egyre képtelenebb irredenta vádjaival mindinkább komikus alakká fejlődik az általa meghurcolt erdélyi magyarság szemében. Annnyira távol esnek a dolgozó magyarságtól a Bianu-féle lehetetlen vádak, hogy már csak mosolyog a közönség, amikor Bianu újabb erőközléseiről hall hirt. Minden kommentár nélkül adjuk alábbi táviratokat, amelyek a Kamara és a szenátus ülésairől és Bianu beszédéről származnak be:

Bucurestiből jelentik: A szenátus tegnapi ülésén Bianu ismét beszédet mondott, amelyben irredentizmussal vádolja a magyar kultúra és kereskedelem vezetőit.

Felszólalásában megállapítja, hogy az erdélyi ipar 90 százaléka a szlávok kezében van, akik nem alkalmaznak román nemzetiségű tiszt

viselőket és vállalatok nyereségét Budapesten költik el. Az erdélyi vállalatoknál csak a fizikai munkások között lehet találni román nemzetiségűeket, akiket rosszul fizetnek és sanyargatnak. Követeli, hogy az erdélyi termelők működését szüntesse be a kormány mindaddig, amíg a nacionalizációt teljesen végre nem hajtják.

Vállalja a városi és községi törvények késedelmes elkészítése miatt szólalt fel. Ezután ratifikálják az 1917. óta hozott rendelet-törvényeket. Balázs Ernő felhívja a kormány figyelmét az erdélyi vasutak szomorú helyzetére és különösen a székely körvasút sürgős rekonstrukcióját kéri.

Bucurestiből jelentik: A kamara tegnapi ülésén Marzescu igazságügyi miniszter az új lakbérleti törvényjavaslatot, Angelescu közoktatásügyi miniszter pedig az elemi oktatásról szóló javaslatot terjesztette elő. Iam kéri az igazság

ügyi minisztert, hogy a lakbérleti törvényjavaslat vitájának megkezdése előtt statisztikai adatokat bocsássonak a képviselők rendelkezésére. Marzescu igazságügyi miniszter örömet fejez ki, hogy évek múltán a törvényhozás is szükségesnek látja a törvényjavaslatok tárgyalása előtt a statisztikai adatok tanulmányozását. Bejelenti, hogy azok már hónapokkal ezelőtt elkészültek és a képviselők rendelkezésére állanak. Buzdugan parasztpárti képviselő köszönetét fejezi ki a francia parlamentnek, hogy ratifikálta a besszarábiai egyezményt és kéri, hogy a parlament is tolmácsolja híalját a francia népnek. Jorga, Bratianu Vintila és Joanitzescu fel szólalása után Orleanu elnök bejelenti, hogy táviratilag fogják üdvözölni a francia kamarát.

Orleanu elnök a kamara határozata alapján a következő táviratot küldte Párisba Poincaré címére: „A román kamara és a román nép nevében fogadja mély hálammal kifejezését azon baráti hévért, a mellyel a besszarábiai egyezmény ratifikálásával Románia jogait megvédte. Orleanu.”

A francia kamara elnökének: „A román kamara a francia népnek és az ő képviselőinek hálás hódolatát küldi, amire Franciaország

Harc a magzatelhajtás ellen.

Büntetendő-e az anya?

A német orvosi szaklapokban az utóbbi hetekben élénk eszmecsere folyik a körül, hogyan lehetne az oly nagy mértékben megszorított magzatelhajtások számát csökkenteni? Több neves nőorvos szól a kérdéshez, különböző véleményeket hangzottak el, amelyek a súlyos problémát sok oldalról megvilágítják, améltől azonban, hogy a megoldás módját megtalálják.

Jaschke giesseni professzor azt indítványozta, hogy a magzatját elhajtó asszonyt büntetlenül kell hagyni, ezzel szemben az elhajtással hivatásosan foglalkozó személyt példásan meg kell büntetni. Ezt az indítványt már régebben is többszörösen vitatták. Az az általános vélemény alakult ki, hogy nem egyeztethető össze a joggal és igazsággal két személy között, akik közösen egy bűncselekményt követnek el, az egyiket futni engedni, a másikat meg meg büntetni. Különösen furcsa volna ez azért, mert a kezdeményezés mindig a nőé, tehát a nő az, aki

volna jogos éppen a felbujtót kivonni a büntetés alól. Ezzel szemben azonban adott esetekben az anya javára számos enyhítő körülményt lehet felhozni és a büntetést ennek megfelelően enyhíthetben kiszabni.

A legérdekesebb, hogy a legtöbb nő nem tekinti bűncselekménynek a magzatelhajtást. Ugy gondolkoznak, hogy a magzat egy részét képezi a női testnek, amely fölött a nő szabadon rendelkezik. Elfelejtik, hogy az a magzat egy élő önálló lény, amelynek joga van az élethez. Erről kell meggyőzni a nép széles rétegeit és meg kell tanítani arra, hogy mindenki mint állampolgár felelős az állam jólétéért, amely nem kis mértékben függ az utódok számától és egészségétől. Ezért az erkölcsi súlyedés megnyitvánulásának kell tekinteni a német többségi szocialistáknak 1920-ban a német parlament elé terjesztett azon törvényjavaslatát, amely szerint a magzatelhajtás nem büntetendő, ha azt a terhes nő, vagy valamely diplomás orvos a terhesség első 3 hónapjában végzi. Erre az indítványra az adott okot, hogy a mag

zatelhajtás miatt az esküdtszékek előtt lefolytatott perek többnyire felmentéssel végződtek még olyan esetekben is, amikor semmi kétség nem fért a bűncselekmény elkövetéséhez. Felmentést az az ajánlat is, hogy a magzatelhajtást perreket vonják ki az esküdtszék hatásköre alól és ruházzák egy büntető kamarára, amelynél az elnök — a bécsi büntetőtörvénytörvény min tájára — éveken keresztül ugyanazon személy marad, aki tapasztalatai és tudása alapján a magzatelhajtásoknál folytonosan megismétlődő kitérőket, a védelem által felhozott érveket kellően és igazságosan tudja megítélni. Ennek az eljárásnak előnye van az olyan esetekben, amikor a nő a szegénytől való félelmében vagy szűkség hiányozsára következtében követi el a magzatelhajtást, a mikor is sok esetben a szerencsétlent esetleg felmenthetik, ezzel szemben a hivatásos magzatelhajtót a törvény teljes szigorával büntethetik.

Jaschke professzor indítványa szerint az orvosnak fel kell jelenteni a magzatelhajtót. Ez azonban az orvos titoktartására utközi

Románia jogának elismerésével újlag okot adott, amikor ratifikálta Bessarabiának, ennek a régi román tartománynak az anyaországhoz való csatlakozását. A román nép sohasem fogja elfelejteni, hogy mivel tartozik a francia kultúrának és Franciaország őszinte támogatásáért egyszívből legnehezebb pillanatában.

Bucurestiből jelentik: A Kama-

ra fegyelmi bizottsága tegnap este ülést tartott a tegnap történt botrány ügyében. A fegyelmi bizottság Michalache parasztpárti vezetőt azzal vádolta, hogy Florian liberális képviselőt a nyílt ülésen kufárnak nevezte. A bizottság Michalache felmentette, Floriant ellenben, aki a parasztpárti vezető tetteleg inzultálta, harminc napra kizárta a kamara üléseiről.

Vallásháborúság Magyarországon.

(Melyik az értékesebb vallás? A győri protestáns egyházmegye felügyelőjének és a bányogi plébánosnak sajtópere.)

Győrből jelentik: Még 1923 nyarára megy vissza annak a sajtópernek az indító oka, amelyben a napokban hozott ítéletet a győri királyi törvényszék. A sajtópör már csak azért is érdekes, mert annak mind a két vádlottja pap. Az egyik dr. Fischer Gyula a győri evangélikus egyházmegye felügyelője, a másik pedig Nagy Gyula bányogi katolikus plébános. A becsületsértési per előzményei a következők:

A háborúság megindulása.

A múlt év június 4-én közgyűlést tartott a győri ág. evangélikus egyházmegye, amelyen dr. Fischer Gyulát választották meg a győri egyházmegye felügyelőjévé. A gyűlés után két nappal Fischer Gyula egy olyanféle kijelentést tett, hogy a katolikus alsópapság durván izgat a protestáns felekezetek ellen, míg a hercegprímás és a püspökök részéről szép kijelentések hangzanak el.

Erre a kijelentésre Nagy Gyula plébános 21 cikkből álló cikksorozatát tett közzé a *Dunántúli Hirlapban*. A cikkekben összehasonlítást tesz a protestantizmus és a

katolicizmus között. Cikkeit különböző statisztikai adatokkal támogatja, amelyekre az utolsó cikk megjelenése után felelt dr. Fischer Gyula. Feleletében a következőket mondja:

„Eddig nem cáfoltam, mert meg akartam várni a cikksorozat végét, hogy ország-világ lássa, mennyire megy a fanatizmus, a vallástürelmetlenség és a felekezeti béke megbontására irányuló szándék”. Erre Nagy Gyula a következőket mondotta: „Fischer Gyula lecsuszott a jog útjáról”. Erre kijelentések alapján dr. Fischer Gyula becsületsértés miatt megindította az eljárást Nagy ellen, aki viszontvádat emelt dr. Fischer Gyula nyilatkozata miatt.

„Dobd vissza kenyérrel.”

A napokban volt ennek az ügynek a főtárgyalása a győri királyi törvényszéken. A bíróság elnöke dr. Schlott Vilmos ki akarta békíteni a feleket és hivatkozott Krisztus azon mondására, hogy szeresd felebarátodat, mint tenmagadat és aki megdob téged kövel, dobdd vissza kenyérrel.

Hiába volt azonban minden bé-

és az orvosnak a nő beleegyezése nélkül nem áll jogában a feljelentést megtenni.

De meg jól tudjuk, hogy a nők a legyakrabban nem is árulják el az illető személyt, még ha a legszigorúbb titoktartást ígérjük is nekik, mert az elhajtó úgy tekint, mint aki segítségével szolgálatot tett nekik és bűn volna bajba hozni.

Érdekes eszköznek tetszik a magzatelhajtás megakadályozására az osztrák és a svájci törvénytervezet. Az előbbi szerint 3 naptól 6 hónapig terjedő fogházzal vagy börtönnel büntetendő az a férfi, aki a tőle más állapotba jutott nőt, aki a ternesség vagy gyermekágy következtében magáról gondoskodni nem tud, szükségnek teszi ki és róla nem gondoskodik. Az utóbbi fogházzal bünteti azt a férfit, aki a terhes nőt szorult helyzetében magára hagyja. — Mindezek az indítványok csak elméleti értékek. A magzatelhajtást nem képesek megszüntetni. A magzatelhajtás népbetegség, amelynek két fő oka van: szociális és lelki. Az előbbin az államnak kell segítenie. Lehetővé kell tennie szociális intézmények megvalósításával, hogy a gyermek-

ba. Ez egészen logikus is. Ha az állam jogot formál arra, hogy polgárai a fajt fentartsák, kötelességet kell vállalnia, hogy életlehetőségeiket biztosítja. Sajnos, az államok mai pénzügyi helyzete e téren nem sokat ígér.

A lelki okból elkövetett magzatelhajtásoknál enyhébb büntetést vagy felmentést kell kiszabni. Így például enyhébben kell kezelni azt a nőt, aki a szegyművelés, társasági megvetéstől, polgári és üzleti állásának elvesztésétől való félelmében, testi és szellemi nyomorúságból cselekszik.

Nehéz, mélyebben gyökerező kérdések és problémák ezek, amelyeket aligha lehet rideg paragrafusokkal elintézni. Éppen ezért alig hiszem, hogy ez a most megindult harc győzelemre viszi e kérdést. Arra azonban mindenesetre jó, hogy élénken megvilágítja, boncolgatja ezt az állam szempontjából és orvosi szempontból is fontos ügyet.

Az orvosok tapasztalata azt mutatja, hogy az a nő, aki magzatától meg akar szabadulni, eszközökben való válogatás nélkül keresztül viszi tervét, azt semmiféle módon megakadályozni nem sikerül.

Dr. Uihelyi József.

kítési kísérlet, a felek mérvevén elzárkóztak minden közvetítéstől. A tárgyalás megnyitása után dr. Fischer elmondotta, hogy őt egyszer már békiülté akarták, azonban Nagy olyan módon „békiült”, hogy egy levelet írt neki, amelyben hosszas lekiicsinyoló fejtegetés után sajnálkozásával ad kifejezést.

Nagy Gyula előadja, hogy cikksorozatát és nyilatkozatát vádlása iránti lelkesületségből írta és hogy sohasem volt az az állandó érzése, amit nyilatkozatában mondott.

Igen sajnálja, hogy Fischer Gyula erre a helyre juttatta és fáj neki, hogy két férfi saját egyházuk miatti lelkesedésből került szembe egymással, majd a vádlottak padjára.

Melyik vallás értéke nagyobb.

— A támadás — monja Nagy Gyula — az evangélikus egyházmegye közgyűléséről indult el. Az ő cikkei csak elméleti fejtegetések, hogy melyik vallás értéke nagyobb. Őt érte először a támadás, mert a katolikus alsópapstól vádolták fanatizmussal, békebontással, izgatással és hazaelenességgel. Azt mondták, hogy hamis adatokkal dolgozik.

Amikor ez a beszéd nyilvánosságra jutott, a győri káptalan tagjai tanácskozássra gyűltek össze. Ha ezt a kijelentést nem az evangélikus egyházmegye magas funkcionáriusa tette volna, abban az esetben nem is méltatta volna feleletre. Az inkriminált kifejezéseket jogos felháborodásában használta, cikksorozatát idealizmusból és vallása iránti lelkesedésből írta.

Fischer Gyula nézete szerint az ő nyilatkozatában nincsen becsületsértés, az az állítása, hogy Nagy Gyula fanatikus, csak azt jelenti, hogy tulleng benne a vallási meggyőződés. A vallási türelmetlenség saját vallásának túlértékelését jelenti bárki részéről. Ő jogos felháborodásában írta az ellene felhozottakat, mert vallását lealacsonyították és lekiicsinyelték. Így például az egyik cikk azt tartalmazza, hogy a protestánsok ünnepeikben a szónoklatokban és az iskolai órákon is támadják a katolikusokat és az ifjúságot a katolicizmus ellen nevelik.

Azt írja továbbá a cikk, hogy a protestánsok hitéletének érzelmi tartalma a katolikusok elleni irigység, gyűlölet és egymásnak állásba segítése a katolikusok rovására. A miniszteri tárcák és katonai vezető állásokba prepotensül nyomulnak elő és átvafiságuk révén egymást zsiros állásokba segítik. A protestantizmus századok óta pusztítja az országot, önmagát és a szép magyar fajt. Ennél súlyosabb vádat emelni már nem is lehet, ez egyenlő a hazafulás vádjával.

Az ítélet.

Ezután az ügyvédek mondták el perbeszédüket, majd az ügyész a vádbeszédet. A beszéd elhangzása után a bíróság mind a két vádlottat bűnösnek mondotta ki becsületsértés bűntetésében és ezért Nagy Gyulát 600 ezer, dr. Fischer Gyulát pedig 300 ezer korona pénzbüntetésben és az ítéletnek a *Dunántúli Hirlapban* való közzétételére ítélte.

Az ítéletben Nagy Gyula megmondott, dr. Fischer felelet-

zett, sőt az ítéletnek azt a részét is megfellebbezte, amelyben reávo natkozón a B.k. 92. szakaszt, a mely tudvalevően az enyhítő paragrafust alkalmazták. Kijelentette, hogy ő nem bűnös és így nem kér enyhítő vagy kedvező intézkedéseket.

Hatszázmillió per.

(Egy pozsonyi gyógyszerész tizenötmillió arany frankra perli a török kincstárt.)

Pozsonyból jelentik: Érdekes perben foyt le a napokban a per-felvételi eljárás a tremcséni büntető törvényszéken. A felperes Székely Dezső pozsonyi lakos, volt gyógyszerész tulajdonos, az alperes pedig a török államkincstár. A követelés nem kevesebb, mint tizenötmillió aranyfrank — hatszázmillió lej.

Székely valamikor dúsgazdag gyógyszerész és drogériás volt s mint ilyen, a háboru alatt megalapodást, szerződést kötött a török kormánnyal gyógyszerek és droguáruk szállítására. A szerződést a török kormány megbízásból Enver pasa írta alá.

Székely a szerződés alapján három évem keresztül több kocsi- rakomány gyógyszert szállított és hitelezett a hatalmas török birodalomnak. Minden vagyonát beleölte a vállalkozásba. A közbejött forradalmak és a török—görög vi szálykodások megakadályozták, hogy Székely igényeit érvényesít hesse. Egy évvel ezelőtt diplomáciai uton fizetésre szólította fel a török kincstárt, amely a követelést mint alaptalan elutasította.

Székely, az egykor dúsgazdag ember, ma szegényjogon perelt. Székely Dezső jelenleg a pozsonyi irgalmasok kórházának gyógy-szerész alkalmazottja.

Aradi rabló Ujvidéken.

(Egy kifosztott esendőrőrmester iratával szélhámoskodott.)

(Sajtó tudósítónktól.) Az aradi államrendőrséget ma táviratban értesítették az ujvidéki hatóságok, hogy ott egy veszedelmes aradi illetőségű betörőt és rablótámadót fogtak el. Kiderült, hogy a közveszélyes ember az aradi ügyészség fogházából szökött meg, ahol súlyos bűnökkel terheltül vizsgálati fogságban.

Az ujvidéki rendőrség a napokban letartóztatott egy gyanús embert, aki Radacsics Franjó nevet mondott be. A nyomozás kiderítette, hogy különböző árnevek alatt számos büntényt követett el Aradon, Temesváron és Jugoszlávia nagyobb városáiban. A kihallgatás során azt állította, hogy Krisztof Károly az igazi neve és az aradi fogházból szökött meg. Az ujvidéki rendőrség folytatta a nyomozást ebben az ügyben és megállapította, hogy a nemzetközi

szélmámos igazi neve Finci Miklós aradi illetőségű többször büntetett gonosztevő. Finci egy évvel ezelőtt a vonatnál megátamodott egy Kristóf nevű csendőrörmes-tert, akit egy titással elkábított, kirabolta és elszedte iratait, azután a szerencsétlen embert ledobta a robogó vonatról. Finci Miklós ezután a kiraboló őrmester nevével követte el szélmámoságait. A veszedelmes ember ezután Jugoszláviába szökött és több büntény elkövetése után a szabadkai rendőrség elfogta. — A börtönből csakhamar sikerült megszöknie és Becskerekre, majd Ujvidékre tette át működésének színhelyét. — Mindenütt nagyszabású csalásokat követett el és minden alkalommal más nevet használt. A rendőrség számos hamisított és eredeti iratot talált nála. A veszedelmes nemzetközi szélmámos ellen az ujvidéki rendőrség lefolytatja a nyomozást és büntetésének kitöltése után Aradra szállítják. Az aradi rendőrség szintén megtette az inézkedéseket Finci Miklós bűnlajstromának összeállítására.

Érdekes üzletpe.

(Egy cukrász visszaperli békebeli helyiségét. — A hadifogságból visszatért üzlethelyisége.)

(Saját tudósítónktól.) Bonyolult és érdekes ügyet tárgyalt ma Nyisztor Sándor táblabíró polgári tanácsa az aradi törvényszéken. Egy aradi cukrászmester indított keresetet egy aradi palota volt gondnoka és annak tulajdonosai ellen 53.600 lej erejéig. A cukrász 1914-ben a bérpalotában öt évi időtartamra egy üzlethelyiséget bérelt ki és ott modernül cukrászdát rendezett be.

A világháború első hónapjaiban 1915-ben a cukrász bevonult katonának, üzletét azonban nem adta el, hanem abban a reményben, hogy nemsokára visszatér, ideiglenesen bezárta. Hosszabb hadifogság után, amikor visszaérkezett Aradra, csodálkozva tapasztalta, hogy üzletét másnak adták bérbe, butorainak egy részét eladták, másikat pedig egy pincehelyiségbe rakktározták el. A cukrász ezért kártérítést per indított a bérpalota gondnoka ellen. Az aradi törvényszék polgári tanácsa a mai napra tűzte ki ebben az ügyben a tárgyalást, amelyen a két alperes ügyvéd által képviseltette magát, míg a felperes személyesen jelent meg a bíróság előtt. Az alperes gondnok képviselője előadta, hogy a gondnok, aki azóta már megvált az állásától, a bérpalota tulajdonosainak rendelkezését teljesítette akkor, amikor a hadbavonult cukrász üzlethelyiségét másnak adta bérbe. A gondnok különben is szóbeli felhatalmazást kapott a cukrásztól, mielőtt az bevonult ezredéhez, hogy üzletét és annak be rendezését adja el, az azér ka-

poft összegből a nátrafékos lakóter- tartozását vonja le, a többit pedig juttassa kezeihez. A megbízatást csak részben teljesítette a gondnok, mert a butorból csak annyit adott el, amennyiből a lakóter tartozást kiegyenlítette, a többit pedig elraktározta.

A bérpalota tulajdonosainak képviselőjében megjelent ügyvéd

Róma városa ezüstszobrot adott egy aradi újságírónak.

(Savu Konstantin visszaérkezett Olaszországból — Három hónap alatt tizenkét városban tartott előadást. — Olasz és román fascizmus.)

(Saját tudósítónktól.) Savu Konstantin, a kitünő tolu aradi román hírlapíró, volt kamarai képviselő aki a gyermekkorát élő román fascizmus erős energiájú propagátója, a múlt év december 6-án kiment Olaszországba tanulmányozni az ottani fascizmust és különösen a mostani új Olaszországot. Savu Konstantin a háború alatt mint hadi fogoly évekig időzött Olaszországban, Mussolinihez és híveihez régi barátság fűzi és most mint régi ismerősökhöz ment hozzájuk. Tegnap érkezett vissza Olaszországból, tehát közel három hónapig tartózkodott olasz földön és az újságíró szemüvegén keresztül nyert impressziókat frissek, igazak és éppen ezért értékesek. Az első szava, amit a Közlöny interjúoló munkatársához intézett, a következő volt:

— Nem ismerem magamra! Más Savu ment ki három hónappal ezelőtt Olaszországba és más Savu jött vissza. Új perspektívát, új horizontot láttam és még annyira a nyert impressziók iratása alatt állok, hogy alig tudok szabadulni azoktól.

„Tizenkét városban tartottam előadást.”

— Kérem, mondottam azért mentem ki Olaszországba, hogy tanulmányozzam ennek a nagyszerű országnak a belső életét, politikáját, ipari és kereskedelmi berendezését és szociális intézményeit. — Olaszország most forrongásban van, Mussolini fascizmusa szinte eltörölte a régi Olaszországot. De ezenkívül ismertetni akartam Románia mai és jövő (már a fascista Románia) helyzetét. Beszéltem politikusokkal, tanárokkal, tudósokkal, közzgazdászokkal, pénzemberekkel, számottevő emberekkel és ezek előtt konferenciák keretében beszéltem a romániai fascizmus céljairól, küzdelmeiről, tárgyilagosan rámutattam a mai Románia helyzetére. Az előadások igen látogatottak voltak, különösen azok iránt mutatkozott nagy érdeklődés, amelyeken Románia gazdasági helyzetét boncolgattam. Az első ilyen előadás Firenzében volt, ezt követte Bologna, Genova, Milano, Torino, Spezia, Velence, Pá-

ria, Peruggia, Siena, Nápoly és végül Róma. Hangsúlyozni kívánom: nem propaganda körutramentem, csak tanulmányoztam az olasz politikai és közzgazdasági életet és az alkalmat egyben felhasználtam arra, hogy összehasonlítást tegyek hazám és Olaszország között.

Róma város ezüstszobrot ad az aradi újságírónak.

— Utazásom végcélja Róma volt és itt az általános óhajnak engedve nyilvános előadást tartottam. Az Istituto Italo-Romano (Román-Olasz Kultúregyesület) gyönyörű helyiségében mintegy kétezer ember gyűlt egybe és ezek előtt több órás beszédet mondtam. Ez március 2-án történt. Ennek az előadásnak a programja volt: A mai Olaszország és a jövő Románia. Ott volt az olasz politikai élet számos kiválója és a Rómában élő román kolónia sok kitünősége. Megjelentek Lahovary meghatalmazott miniszter római követ, Penescu meghatalmazott miniszter, vatikáni román követ, Cascioli kardinalis a római japán követ, Artilli egyetemi tanár az Istituto Italo-Romano elnöke, Trabulza egyetemi tanár, dr. Rauli miniszterelnökségi sajtófőnök Mussolini miniszterelnök képviselőjében és még számosan. Megjelentek a lap tudósítók is.

Megmutatja a Corriere D'Italia, La Tribuna, Il Nuovo Paese, Il Messaggero, L'Osservatore Romano számaikat és ezekben hasábos tudósításokat látok Savu előadásáról.

— Az előadás után dísztagnak választottak az Istituto Italo-Romano-ba és az Opera Internazionale di propaganda latina egyesületbe. Ime, itt vannak a dísztaggá választásról szóló okmányok. Az után báró Berardo, a Román-Olasz Kultúregyesület elnöke gyönyörű beszéd kíséretében átadta nekem Róma város ajándékát, ezt a szép ezüst szobrot. Kérem, nézze meg.

Finom művű régi ezüstdoboz, valamikor Bonaparte kardinalis volt, aki paraszt tartott benne kézmelegítőnek. Erre a dobozra ráerősítettek egy ugyancsak ezüstből készült finom művű farkast,

alatta a fejét szopó Romulus és Rémussal (Róma város szimbóluma.) A dobozban belül fű és föld a Forum Romanumról és Traján császár emlékoszlopéból egy ködarab. Az egész szobrot román és olasz nemzeti színű szallagok és babérlevelek veszik körül. Oldalán latin szöveg, Cascioli kardinalis szövege, amelyben „Constantinus Sava-nak” Róma városa örök barátsággal ajándékozza a szobrot, mint a latin eszme hirdetőjének. Sava a szobrot valamelyik aradi tisztben kiállítja közszemlére.

Az új Olaszország.

— Megvallom, gyönyörű aktus volt. Meghatottan köszöntem meg és megcsokoltam a szobrot, majd esküt tettem, hogy küzdeni fogok egy új, szebb és demokratikus Romániáért.

— Mondjon valamit az új Olaszországról?

— Nehéz ezt pár szóval elmondani. Ez az ország teljes átalakuláson ment keresztül. Mussolini erős kézzel látott neki az építés nagy munkájának. Keveset beszél, de annál többet dolgozik. Az élet pezsgő, eleven, a munkanélküliség szűnőben, az idegenforgalom óriási, a közbiztonság mintászerű, az idegenekkel szemben előékenyek, nincs jelontkezési kényszer: Olaszország nem rendőrállam. Különben most készülnek a választásokra és az egész országban nagy az izgalom a választások miatt. Huszonkét párt vesz részt a választási küzdelemben, de Mussolini abszolút győzelme biztosra vehető.

Savu előadást tart Aradon és más városokban.

— Különben úgy tervezem, hogy Aradon román és magyar nyelvű előadást tartok és ezen részletesen beszámolok háromhónapos olaszországi utam tapasztalatairól. Tervem még Erdély és a Regát többi városában is előadásokat tartani, hogy végre megismeressék a közönséget az igazi fascizmussal. El kell már osztanom a tévhitet a fascizmusról. A jövő hónapban különben Balbo Italo tábornok, az olasz fascista hadsereg egyik kimagasló egyénisége napilógópen, hat másik repülőgép kíséretében kirándulásra Romániába jön és ő is ismeri majd az olasz fascizmust. Mondandói még sok mindent, mert sok érdekes dologról nem is beszéltem, de ezt hagyjuk más alkalomra.

Savu Konstantin beletemetkezik jegyzeteibe, újságjaiba, könyveibe, meg a sok fényképfelvételbe. Hatalmas anyagot hozott magával Olaszországból, még az elővasása is hónapokig tart. És Savu elolvas mindent, tanul, készül hihetően energiával. Az új demokratikus Romániáért akar küzdeni.

A megvádolt jótékonyág.

Bécsből jelentik: A régi monarchia egyik legismertebb tábornokának, **Auffenberg** Mórnc báró volt közös hadügyminiszternek sógornóját csalással vádolta meg a bécsi államügyészség. **Auffenberg Mela** asszony 1917-ben *Freibrot für die Armen* címen jótékonyági akciót indított. Az akció célja az volt, hogy a szegények számára élelmiszereket gyűjtsön.

Az összeomlás után az akció megszűnt, mindazonáltal **Auffenberg Mela** még az elmúlt év elején tovább gyűjtötte az élelmiszereket és ebből a célból naponta felkereste a jelentékenyebb belvárosi üzleteket, ahol a szegények részére nemcsak élelmiszereket, de szappant, gyufát és egyéb közszükségleti cikkeket is kért.

Néhány hónap előtt több feljelentés érkezett a bécsi államügyészséghez. A feljelentők **Auffenberg Melát** azzal vádolták meg, hogy a szegények számára gyűjtött élelmiszereket nem osztja ki, hanem megtartja magának, így

Öt évi fegyház csalásért

(Elítéltek egy szélhámos cipészment.)

(Saját tudósítónktól.) Az aradi törvényszék büntető tanácsa ma **Csabay György** aradi cipészmenter figyelt tárgyalta, aki többszörös csalás és lopás büntette miatt állott a bíróság előtt. **Csabay** január 2-án beállított **Nagy Károlyné** aradi uriasasszonyhoz és eladta, hogy ő a vaggongyár alkalmazottja és kisebb mennyiségű fája van a gyárban, amit el szeretne adni. Fel is mutatott egy igazolványt, amellyel állítását igazolta és felvett a fáért 1100 lej előleget. **Nagy Károlyné** a kapott igazolvány birtokában a vaggongyárba ment és el akarta szállítani a fát, azonban kiderült, hogy **Csabay** sohasem volt a gyár alkalmazottja és az igazolvány hamis. A becsapott asszony feljelentette **Csabayt** a rendőrségen, amely megindította utána a nyomozást.

A cipész közben elment **Brád János** aradi lakoshoz és kétezeröt száz lejt kért tőle, azzal az ürüggyel, hogy **Brádnak** csomagja érkezett Amerikából. A csomagot, állítása szerint csak ő tudja kiváltani és azért kell neki a pénz. **Brád** azonban gyanút fogott és nem adott át pénzt neki. **Csabay** így másképp kárpótolta magát és mielőtt elment, **Brád** lakásáról 4 vég vásznat lopott el. Ezután **Labán Péterhez** ment, ahol azt mondta, hogy **Labának** pénzeslevele érkezett Amerikából és ennek kiváltására kell neki háromezeröt száz lej. A pénzt megkapta és el is tűnt vele. Közben a rendőrség nyomára akadott és mielőtt folytat-

(Az ügyészség csalással vádolta, a bíróság azonban felmentette **Auffenberg** generális sógornóját.)

tehát a jótékonyág nála tulajdonképpen csak családi eszköz. A feljelentések következtében az ügyesség felhívta **Auffenberg Melát**, hogy számoljon el a gyűjtött dolgokkal. Ennek a felhívásnak **Auffenberg Mela** nem tudott megfelelni, mivel — állítása szerint — minden nyugtázás nélkül osztotta ki az élelmiszereket. Erre az ügyészség házkutatást rendelt el, amelynek során a gyűjtött élelmiszerek és egyéb cikkek egy részét megtalálták **Auffenberg Mela** lakásán.

A házkutatás eredménye folytán az ügyészség **Auffenberg Melá** ellen vádat emelt csalás miatt. Az előkelő vádlott ügye tegnap került tárgyalásra. **Auffenberg Mela** a tárgyaláson nem jelent meg, helyette védője fejtette ki azt, hogy az ilyen jótékonyági akciók rendszerint nyugták nélkül támogatják az arra szorulókat. A védő fejtegetései után a bíróság **Auffenberg Melát** a család vádjától felmentette.

hátta volna csalásait, letartóztatva. A bíróság büntösnek mondotta ki, többrendbeli lopás és csalás vétkében és **Csabayt** öt évi fegyházra és hatszáz lej pénzbüntetésre ítélte. A vádlott megnyugodott az ítéletben.

Sok fosztogatás Aradon

(A rendőrség egy nagyszabású fosztogatóbandát fedezett fel.)

(Saját tudósítónktól.) Arad város forgalmasabb uccáin levő üzletek tulajdonosait az utóbbi időben állandó rémületben tartotta egy veszedelmes fosztogató banda, amely felhasználta a pénteki hetipiacok fokozott forgalmát és a legértékesebb árukat lopkodta el. A rendőrkerületekhez minden pénteken tömeges feljelentés érkezett a fosztogatások miatt, azonban a detektívek a legnagyobb körültekintéssel sem tudták eddig a bandát leleplezni.

A véletlen végre ma délelőtt a rendőrség kezére juttatta a banda egyik vezetőjét. A **Bulevardul Regele Ferdinandon** (**Boros Beni**) téren **Krémer Mór** rövidáru üzletében nagy tolongás volt délelőtt. A banda tagjai az ilyen alkalmat szökták felhasználni, hogy kellő pillanatban értékes árukat tüntessenek el. Így tettek ma délelőtt is **Krémer Mór** üzletében, ahol nyolc méter szövet tűnt el hirtelen a kiszolgáló asztalról. Az asztal előtt egy természetes kövér asszony állott, aki amikor keresni kezdték a szövetet, ki akart sietni az üzletből. Az üzlet különben néhány perc alatt kiürült és csak a kövér asszonyt sikerült visszatartóztatni. Átadták egy rendőrnek, aki felkísérte az első kerületi rendőrségre. Ott kiderült, hogy a fosztogató banda a kövér asszonyságot „falazásra” használja fel. Az asszony az asztal előtt áll meg és a mögötte levő soványabb tulajdonokat el akar-

ja, akik könnyűszerrel szedték el az asztalról az odarakott holmikat és a lopást még a legnagyobb figyelemmel sem lehet észrevenni. Az asszonyt a rendőrség fogvatartja és megindította a nyomozást a büntársak kézrekerítésére. Ugyan csak ma délelőtt sikerült letartóztatni Verba Józsefet, aki a **Pannónia** szállodából paplanokat és fehérneműeket lopott. A rendőrségnek az a véleménye, hogy Aradon egy nagyszabású fosztogatóbanda működik, amelynek a két letartóztatott is tagja.

Irodalom, művészet

* Az aradi színház műsora. Szombat este fél 9 óraker: Vonósnégyes és A kölyök bohózatok bemutató előadása, magánszámokkal. (C.) Vasárnap d.u. 4 óraker ugyanez, este fél 9 óraker: Ugyanez. (A. bérlet.) Hétfő fél 9 óraker: Ugyanez. (B.)

* A timisoarai színház műsora. Szombaton délután 3 óraker: Gyermekeledés, olcsó helyárakkal, 5 óraker: Falurossza, 8 óraker: Szerlem királva (rendes helyárakkal.)

* Rab Mátyás. (Operettepreiz az aradi színházban.) Husz évvel ezelőtt műsordarabja volt egy budapesti, mint a vidéki színházoknak a **Rab Mátyás**, ez a nagyszerű **Rajna-Czobor** operett. Azután lekerült a műsorról és az újabb slágeroperettek elfeledték a közönséggel. Hosszú szünettelés után most ismét elővette az aradi színház és a közönség igaz gyönyörűséggel hallgatta a gyönyörű zenét. A librettó ma már kissé naivnak tűnik fel, a zene azonban még mindig friss és értékesebb a tucatoperettek erőltetett muzsikájánál. **Condos** és **ambicionált** előadásban adta a színház a **Rab Mátyást** és **Balogh Böske**, aki a cimszerpep játsozta, kedvesen, de nem személyesítette meg a prágai főiskolán tanuló fiatal **Hunyadv Mátyást**, a szerelmes diákot. Szép énekszámait után sűrűn hangzott fel a taps. **Bartók Etus** a prágai zsidó lányt énekelte és szépen csengő hangja ezuttal is kiválóan érvényesült. **Szeghő Lilly** kisebb szerepet játszott csak, de ebben is kitűnt, **Ekes** a prágai hitközségi szolga komikus alakját igazi humorral rajzolta meg. **Ladislav** egy futár baritonpartiját énekelte szépen. **Győző, Fáskerly, Falud** kisebb szerepeikben jól illeszkedtek bele a poétikus operett hangulatába. A zenekart **Kovács karmester** a töle megszokott tudással dirigálta. (k. s.)

* Bőjti tilalom a mozokra és a színházakra. A városi hatóságok rendelkezésére a mai görög keleti bőjti miatt az aradi és a timisoarai mozikban és színházokban nem tartottak előadást.

* Nagy Géza fényképész műterme Arad, **Bul. Reg. Maria 8.** (Andrássytér 22.) földszint.

* Az aradi színház hírei. A színház szombati megnyitó előadásán a legapróbb részleteiben is pazarul szórakoztató, nagyszerű műsorra lép a közönség elé a színtársulat. Az est központjában két kacagató bohózat áll, az egyik **Szöke Szakál „Vonós négyes”**-e, a másik **Liptai „A kölyök”**-je. A **Vonós négyesben** **Jávör, Gömöri, Harmath, Mészáros, Győző, Tompa, Sereghy, Selmecki.** A kölyökben **Gömöri Emma, Darvas, Selmecki** a főszereplők s ezenkívül a két egyfelvonásos között **Balogh Böske, Szeghő Lilly, Bartók Etus, Tompa Béla** teljesen új magán számokkal lépnek fel. Ezt a műsort vasárnap délután és este azonkívül

hétfőn is megismétlik. Az előadásokat rendes bérletben tartják meg és azokra az érvényben levő helyárak vonatkoznak.

Hogy áll a lej?

1924. március 14-én 100 lejért adták nálunk:

3.03 svájci frankot,
11.90 francia frankot,
41.000 külföldi magyar koronát,
50.000 effektív magyar koronát,
51.000 belföldi magyar koronát,
37.400 osztrák koronát,
Zürichben 3.05 frankot
Párisban 11.75 frankot.
Budapestben 40,300—41,500 K-t.

Eltűnt urileány.

(Attól tartanak, hogy büntény áldozata lett.)

(Saját tudósítónktól.) Még márcus kilencedikén történt, hogy **Klein Erzsébet** tizenégy éves leányka nyomtalanul eltűnt szüleitől. **Bul. Regina Maria (Andrássy)** tér 18. számú házban levő lakásából. Édesapja **Klein Miklós** banktisztviselő az utóbbi időben észrevette, hogy leánya délutánonként gyakran megy el hazulról. Amikor kérdőre vonta, a leányka kijelentette, hogy barátait látogatja meg. Az apa ettől a naptól szigorúban vigyázott gyermekére. Kilencedikén délután a leányka engedély nélkül elment hazulról és azóta nem tért vissza.

A szülők eleinte azt hitték, hogy Aradon lakó rokonai meglátogatására ment, de amikor később este sem tért haza, kétségbeesetten indultak keresésére, majd táviratoztak a környékbeli községekben lakó rokonaihoz, de mindentudni azt a választ küldték, hogy a leányka nem érkezett oda. A rendőrségnek csak ma tetek jelentést **Klein Erzsébet** eltűnéséről és a legszélesebb körű nyomozást indították meg felkutatására. A rendőrség körítáviratot intézett **Románia** összes rendőrhatalmához, amelyben megadták a leányka személyleírását. A szülők még csak nem is sejtik, hogy leányuk hova tűnt el, attól félnek, hogy lelkiismeretlen emberek karma közé került, vagy büntény áldozata lett.

Megszökött egy rab de elfogták.

Turcsáni József rovtomultu betörő, az aradi ügyészség fogházának lakója szökést kísérelt meg ma délelőtt a törvényszék épületéből. A rabok a kora délelőti órákban fát hordottak a járásbírószék tárgyalási termébe, fogházörök felügyelete mellett. Egy őrizetlen pillanatban **Turcsáni József, Tamasdán Liviusz dr.** vezetőjárásbíró szobájának ablakából kiugrott az uccára és az **Eminecu (Baross)** parkba futott. Az ellenőrző szemlét gyakorló **Selariu János** aradi fogházigazgató éppen abban a pillanatban haladt el a vezetőjárásbíró szobája mellett, amikor **Turcsáni** az ablakból kiugrott. A fogházigazgató utána vetette magát és a Kulturpalota előtt elfogta a javíthatatlan betörőt, akit visszakísért az ügyészségi fogházba.

HIREK.

Törvényszéki jegyzőkből — ügyvédjelöltek.

(Birói állás — Bessarabiában.)

(Saját tudósítónktól.) Az erdélyi törvényszéki jegyzők nemrég mozgalmat indítottak, hogy Erdélyben is a régi királyságheli rendszert vezessék be. A régi királyságban ugyanis nincs törvényes törvényszéki jegyző, hanem bírőhelyettes aki a jegyzői teendőket végzi. A mozgalom eredményeként kérvényt nyújtottak be az igazságügy minisztériumhoz, amelyben kérték, hogy az erdélyi törvényszéki jegyzőket bírőhelyetteseknek nevezék ki.

A memorandumra nemrégiben érkezett válasz. A válaszban a minisztérium értesítette a törvényszéki jegyzőket, hogy egyelőre még nem lehet egységesíteni az igazságszolgáltatási rendszernek ezt a részét. Ellenben a képzett erdélyi jegyzők részére bírőállást ajánlott fel — Bessarabiában.

A jegyzők részint családi helyzetük, részint tanulmányaik miatt nem fordultak el a felajánlott cserét. Ujabb kérvényt intéztek a minisztériumhoz, amelyben azt kérték, hogy osszák be a törvényszéki jegyzői kart a birói státusba. Erre a memorandumra mindeddig nem érkezett válasz.

A kinevezés késedelme és a nehéz megéllési viszonyok miatt mint értesülünk az aradi és temesvári törvényszéki jegyzők egy része állását, az ügyvédjelölti állással cseréli fel. Egy jogvégzett törvényszéki jegyző ma kétezer lej havi fizetést kap, ami jóval alatta áll a létminimumnak, míg egy ügyvédjelölt négyezer lej kezdő fizetéssel bír. A törvényszéki jegyzők terve érdekes ugyan, de az illetékesek valószínűleg megtalálják a módot a nehézségek elsimítására.

— Szabolcska Mihály ünneplése. A Magyar Párt temesvári tagozata szintén részt vesz azokon az ünnepeken, amelyeken Szabolcska Mihálynak, a timisoaraiak költőpapiának 25 éves lelkészi és 40 éves irói jubileumát ünneplik. Tizenhatodikán délelőtt fél 11 órakor a református egyházközség disztermében üdvözlük a jubiléus papot. A párt vezetősége felhívja a tagokat, hogy minél számosabban jelenjenek meg a jelentős és szép ünnepségen.

— Az ellenzék heves harcot indít a kormány ellen. Bucurestiből jelentik: A kormány a mai napon terjesztette be az állami javak kommercializálására vonatkozó törvényjavaslatot. Az ellenzék és a kormánypárti disszidens tagjai a törvényben csak a kormánypárt vezető embereinek az üzletét látják, amellyel az állami birtokokat akarják megszerelni. Ezért elhatározták, hogy heves harcot indítanak a kormány ellen. Eddig több mint húsz ellenzéki képviselő jelentkezett felszólalásra a vezéreken kívül. A harc oly hevesnek ígérkezik, hogy a beavatottak szerint a vita könnyen eredményezheti Tancred Constantinescu földművelésügyi miniszter bukását, aki tudvalevőleg a törvény készítője.

Poincaré államcsínyt tervezett.

(A katonaság segítségével diktátorságra törekedett. A svájci kormány a volt kalifa ellen. A német kormány megszilárdítja a márkát.)

Londonból táviratozzák: A Macdonaldhoz közelálló Daily Herald leleplezéseket közöl Poincaré állítólagos diktatorikus terveiről. A lap szerint a vasárnapi titkos francia minisztertanácson Poincaré tervet mutatott be Millerand elnöknek, amely szerint a szenátust könnyen leszerelte és a nemzetgyűlést Versaillesbe hívta volna össze. Poincaré a pénzügyi hatalmat megmentésére diktatori hatalmat kapott volna és a hadügyminiszter minden katonai előkészület megtett az államcsíny előkészítésére. Hétfőn lepecsételt parancsokat küldöttek ki a párisi környéki parancsnokságoknak és ezeket csak az ostromállapot elrendelésekor kellett volna felbontani. Poincaré azonban a köztársasági ellenzék fegyveres ellenállásától tartott és ezért adta fel a tervét.

Svájc nem tűri, hogy a száműzött kalifa politizáljon.

Genéből táviratozzák: A svájci lapok szerint a kormányt kinosan lepte meg, hogy a detronizált és Svájcba érkezett kalifa manifesztumot intézett a mohamedán néphez, amelyben törvénytelennek és érvénytelennek nyilvánította az angorai nemzetgyűlést. A lapok azt hangsúlyozzák, hogy a kalifa ezzel megszegte Svácnak adott ígéretét, hogy nem politizál. A kormány a legközelebb foglalkozik a kérdéssel. Érdekes, hogy az angorai török kormány berni képviselője nem tiltakozott a manifesztum ellen, sőt kért, hogy Kemal egyáltalában nem törődik a manifesztummal, de reméli, hogy Svájc nem

Nyolcezer vasmunkás sztrájkol Budapesten. Budapestről táviratozzák: Ma megkezdődött a vasmunkások részleges sztrájkja, mert kevesek a munkaadók által felajánlott huszonöt százalékos béremelést. Eddig 8000 munkás hagyta abba a munkát.

— Abdul Hamid unokája Budapesten meghalt. Budapestről táviratozzák: A napokban megérkezett Budapestre a régebben detronizált szultánnak, Abdul Hamidnak a fia: Abdul Kadir török herceg a feleségével és a Bristolban szállottak meg. Tegnap reggel a hercegi pár 6 hónapos kis leánya egyhártgyulladásban meghalt. Az elhunyt gyermeket ma délután helyezték örök nyugalomra a Kercpesi-úti temetőben.

— Hitközségi közgyűlések. A timisoarai érzsébetvárosi róm. kath. hitközség március 16-án, a józsefvárosi pedig március 23-án tartja közgyűlését.

fogja tűrni, hogy Abdul Medzsid az ország területén, amelynek vendégszeretetét élvezzi, politizáljon.

Londonból táviratozzák: Jeruzsálemi jelentés szerint Huszsein hedszaszi király kiáltványt bocsátott ki, amelyben hangsúlyozta, hogy a nép óhaja, hogy a törökök által letett Abdul Medzsid utódja ként ő vegye fel a kalifai méltóságot. Kijelenti, hogy az általános óhajjal szemben más választása nem lehet, minthogy enged ennek az óhajnak.

Németország maga akarja szanálni pénzügyeit.

Berlinből táviratozzák: A lapok általában helyeslik a birodalmi gyűlés feloszlását, amely az egyetlen szabadulási mód volt a jelenlegi bonyodalmas helyzetből. A kormány időközben megszilárdítja a márka áriolyamát, külföldi kölcsönt szerez és megállapodásra jut a francia kormánnyal a szakértők véleménye alapján. Az új választások május 4-én, vagy 11-én fognak kezdődni.

Berlinből táviratozzák: A Vossische Zeitung jelenti, hogy a birodalmi bankhoz a berlini bankárok és vidéki nagybankok részéről annyi részvételi nyilatkozat érkezett az Arany Leszámlolóbank részvényeinek garanciális konzorciuma részére, hogy a bank részvényei felének, amelynek elhelyezése tekintetben a német bankvilág jön figyelembe, már biztosított a lejegyzése. A bankvilág a ráeső 100 milliárd arany márkát parin veszi át. Az Arany Leszámlolóbank részvényeit különben a tőzsdén jegyezni fogják.

— A hadsereg képviselője a román-orosz tárgyalásokon. Bucurestiből jelentik: A hadügyminisztérium hivatalosan jelenti, hogy a román hadsereget a bécsi román-orosz tárgyalásokon Chioschi tábornok, a vezérkari főnök helyettese fogja képviselni.

— Lopovescu parasztpárti képviselő felfofozott egy birkózó világbajnokot a cirkuszban. Bucuresti. Tegnap este nagy botrány színhelye volt a Sidoli cirkusz, hol az országos professzionista birkózások folynak. Lopovescu parasztpárti képviselőt az egyik birkózó inzultálta, mire az Zia világbajnokot két ízben pofon ütötte. A birkózó társai fenyegetve közeledtek a képviselő felé, de a közönség lehurrogta őket. A legkritikusabb pillanatban érkezett meg a rendőrség, amely elejét vette a verékedésnek.

— Halálozás. Hauptvogel Ferenc közismert aradi szabó 56 éves korában elhunyt. Temetése folyó évi március hó 15-én délután 4 órakor lesz Aradon, a Consistorului (Battayány) ucca 37. számú gyászszobából.

— Sulyos járványok Aradmegyében. Az aradmegyei kanyarójárvány nem enyhül, sőt azokban a községekben, ahol már hetekkel ezelőtt bezárták a járvány miatt az iskolákat, újabb esetek fordultak elő a legutóbbi napokban. Így Konopról ismét tizenhét megbetegedést jelentettek és ezzel a megbetegedések száma száztizenhétre emelkedett. Galsán is számos újabb megbetegedés fordult elő, amelyekkel ott is százon felül van a kanyaróbeteg szám. Ezenkívül a megyében szörványosan fordult elő a most beérkezett jelentések szerint vörheny és difteritisz megbetegedés, de nem járványszerűen. Almas (Háromalmás) aradmegyei községből tizenhét kanyaró megbetegedést jelentettek, de valamennyi enyhe lefolyásnak ígérkezik és eddig még nem vált szükségessé az ottani iskola bezárása. Dr. Bradean Ahanaz aradmegyei főorvos kijelentette a Közlöny munkatársának, hogy évek óta nem volt ilyen erős járvány, mint a galsai és a konopi esetek.

— Tífuszhalál Timisoarán. Ivkovits Tivadar kereskedelmi utazó Orsováról hazajövet, hirtelen meghalt. Orsován halat evett és halálát mérgezésnek tulajdonították. A városi orvosi hivatal megállapította szerint Ivkovits kiütéses tífuszban halt meg. Az orvosi hivatal megtette a kellő intézkedéseket Ivkovits környezetének fertőtlenítésére és mindent elkövet, hogy a járvány továbbterjedését meggátolja.

— Kicsérjük az olasz-magyar hősi halottakat. Budapestről táviratozzák: Áprilisban kezdődik meg a magyar-olasz hősi halottak kicsérzése és ugyanez a csereakció az utódállamokkal is meg fog indulni. Olaszországban minden község részletes névsort készített a határában eltemetett idegen harcosokról. Az exhumálás és a hazaszállítás költsége egy halottnál körülbelül 2600 líra. A csereakcióval kapcsolatos meg egyezés szerint, akik nem akarják hazaszállítani halottjukat vagy nincsen módjukban ezt megtenni, azok a magyar sírokat Olaszországban is gondoztathatják az illető község után.

— Detektívek csempészbandája. Budapestről táviratozzák: A csempészési ügyben ma egy irodatiszt, két rendőrfogalmazó, két rendőrelügyelő és két detektív beismerő vallomást tett. Az ügyészség ma indítványozta, hogy Gampel detektívet, akit a gyorsvonaton fogtak csempészésben, helyezték előzetes letartóztatásba megvesztegetés büntetése címén. A csempészésben bűnös, többi nyolc kereskedő ellen pedig megvesztegetés büntetése miatt kéri az eljárás megindítását és előzetes letartóztatásukat. A kereskedők letartóztatása csak a textilcsempészéssel kapcsolatos, a koronaröntési ügyben hozandó határozatot a vizsgálat további kialakulásától teszik függővé.

— Az eltűnt gimnazista. Székely Andrásról, Székely építész rejtelmes módon eltűnt fiáról ma az a hír terjedt el, hogy Kurticsos a határrendőrség éppen akkor tartóztatta le, amikor át akarta lépni a határt. A hírrel megállapították, hogy valóban és most sem tudnak semmit az eltűnt gimnazistáról.

„TIMISIANA” INSTITUT DE CREDIT SI ECONOMIE S. P. A. TIMISOARA
 Devizaszintálya. Telefon: 18-36, 18-37, 18-38, 18-49.
 A legelőnyösebb arányon vesz és elad devizákat. — A legelőnyösebben teljesít átutalásokat a külföldi bármely piacra. — Jellegű külföldi csekket inkasszóra. — Vámosokkék kiállítására felhatalmaztatott. 352

— Személyváltozások várhatók a rendőrség kebelében. Dr. Liuba Valer timisoarai rendőrprefektus a belügyminiszter hívására Bucurestibe utazott. Utazása, úgy hírlik, hogy a rendőrség kebelében történő személyi változásokkal kapcsolatos.

— A kisantant is jóváhagyta a magyar kölcsönt. Genéből táviratozzák: A kisantant képviselői ma délután aláírták a magyar pénzügyi szállítás tervezetét, amit a főhatalmak megbízottai már régebben ratifikáltak.

— A pénzügyi tisztviselők kis fizetésjavítása. A pénzügyigazgatóságához rendelet érkezett a pénzügyminiszteriumtól, amely szerint a contabil (könyvelői) állásokat megszüntetik. A könyvelőket, akiket annak idején ellenőrökből neveztek ki könyvelőkké, amennyiben ott ahol jelenleg vannak a perceptori (adóhivatali főnöki) állás fűresedésben van, átminősítik perceptorokká vagy pedig fűresedés hiányában controlorok lesznek. A pénzügyi tisztviselők között különben általános az elkeseredés a tegnapielőtt megérkezett rendelet miatt, amellyel drágasági pótlékokat reuzdzták. Az emelés minimális voltát érdekesen illusztrálja, hogy a legtöbb tisztviselő fizetése a rendezés után napi 3 lejjel emelkedik. A legmagasabbrangú főtisztviselő napi tíz lej emelést kapott, ami semmiképpen sincsen arányban a drágaság növekedésével.

— Howard Carter lemond a Tutankhamen sírban talált kincsekről. Kairóból táviratozzák: Howard Carter írásbeli kötelezést adott át az egyiptomi kormánynak, hogy minden ígérvényről lemond, ami a Tutankhamen fáraó sírjában talált kincseket illeti.

Új könyvek:
Bonsels, Warren u. Halden 190 L.
Romain Rolland, Gandhi 110 L.
KELET hírlapirodában, ARAD.

— Egy gyártelep a budapesti tífuszjárvány fészke. Budapestről táviratozzák: Ma rendőrség és katonaság zárta körül a Bohm-féle gyártelepet, mint a kiütött tífuszjárvány fészket. Eddig a gyártelep nyolc alkalmazottján állapították meg a tífuszt.

— Csalás hamispénz-gyártási tervvel. Az aradi ügyészség fogházába ma bezárították Karpát Sofron síriai (világosi) földművest, aki Csizmás Maila ottani gazdától hater ezer lejt csalt ki. Azt állította, hogy ebből az összegből hamispénzgyártó gépeket vesz és nagyszámú hamispénzt fog vele közös haszonra gyártani. Karpát a pénzt elköltötte és a gazda sürgésére mindig kitérőleg felelt. Csizmás végre elvesztette türelmét és feljelentette a földművest, eakit a csendőrség azonnal őrizetbe vett. Az ügy tárgyalását a közeljövőben tartják meg.

— Csempészügyek tárgyalása Aradon. Az aradi törvényszék gyors egymásutánban tárgyalja le a csempészési pereket, úgy, hogy a meglévő ügyek nagyrészt már ebben a hónapban végzik el. Ma három ismert csempészési ügyet tűztek ki tárgyalásra. Március 17-én tartják meg a Dema-ügyben, 19-én a Billitz-Duschnitz ügyben s 24-én a Nicu Rubin selyemcsempészési ügyben a tárgyalásokat.

Jön!
FREDERICUS REX
az Apollóba.

— Hazaszállították egy olasz katonát holttestét. Ma délelőtt tízenegy órakor exhumálták Gatti Paoli Francisko olasz hadifogoly holttestét, aki még 1918-ban hunyt el Timisoarán. Az elhunyt katonának már csak a csontvázát találták meg. Az exhumálásán megjelent Codeca olasz konzul, a többi timisoarai konzulok, az olasz kolónia tagjai, Betani alezredes ténparancsnok és egy katonai osztag. A halottat koporsóban díszes ravatalra helyezték és a szertartás után a pályaudvarra szállították, ahonnan hazavitték Olaszországba. Ez az első eset, hogy Romániából olasz katonát holttestét hazaszállították.

— CSÁKY örökösök és vésnök Aradon a városházával szembeni épületben óra, ócsker raktár és saját műhely.
— Malin és Clara harisnyák legjobb minőségben csak Bársonynál, Arad.

— Az aradi AMTE.—CFR. Siméria bajnoki footballmérkőzés vasárnap d. u. 4 órakor az óvártéri sporttelepen. Előzőleg a II. csapatok.

— Az aradi Szociális Misszió-Társulat f. hó 16-án, vasárnap délután 5 órakor tartja a városháza tanácstermében márciusi gyűlését. A tagokat és az érdeklődőket ez uton is meghívja az elnökség.

Az illetőségi bizonyítványok.

(Ismét a városi tanács dönt illetőségi ügyekben.)

(Saját tudósítónktól.) Általános meglepetést keltett annak idején az a rendelkezés, amely megszüntette a városnak azt a jogát, hogy illetőségi bizonyítványokat adjon ki. A jog megszüntetésének az volt az alapja, hogy erre vonatkozólag több rendelet volt érvényben, amelyek nem tisztázták eléggé, hogy a város adhat-e ki illetőségi bizonyítványokat. A prefektus annak idején elrendelte, hogy minden illetőségi ügy hozzá terjesztendő elbírálás végett és az ügyek végső fokán a belügyminiszteriumhoz kerülnek. Ugyanez a rendelkezés kiterjedt a letelepedési ügyekre is. A tanács a prefektus intézkedésére megszüntette az illetőségek saját hatáskörében való kiadását, aminek az volt a következménye, hogy az illetőségek megszerzése hónapokig eltartott.

A város vezetősége előterjesztést tett a belügyminiszteriumhoz, hogy adja meg az illetőségi bizonyítványok kiadásának elbírálási jogát, különösen olyan esetekben, amikor azok kiadása nem volt, mert a kérvényező a törvényben előírt illetőségi jogokkal rendelkezett. A belügyminiszteriumtól leérkezett a válasz, amely szerint a városi tanács ismét felveheti a régi rendszer alapján az illetőségi és letelepedési ügyek elbírálását azzal a különbséggel, hogy az illetőségi bizonyítvány vagy a letelepedési engedély kiadása előtt az alkatokat fel kell terjeszteni a prefektushoz, illetőleg a belügyminiszterhez. Nem terjesz-

tendők fel azok az ügyek, amelyekben a felek kétségbevonhatatlannal tudják igazolni, hogy megfelelnek minden jogkövetelményeknek, amelyek illetőségi megállapításához szükségesek.

Sanghai titka.

A new-yorki titkosrendőrség naplójából. Kínában készült oo eredeti felvételek. oo

ma szombaton, vasárnap és hétfőn az URANIA-ban.

Az utasok megverték a kevevári állomás főnökét.

(Hatvan utas huszonnégy órai vesztézar alatt.)

Veszeőről jelentik: Szombaton este a becsői vonattal ötvenhatvan utas érkezett Kevevára állomásra, ahonnan Pancsova felé akartak tovább utazni. A pancsovai vonat a menetrend szerint bevárja a becsői vonatot és az utasok amikor megérkeztek Kevevára, meglepődve vették észre, hogy a pancsovai vonat még nincsen az állomáson.

Késik a vonat, állapították meg egyhangulag és letelepedtek az állomás előtt, hogy bevárják a vonatot. Amikor már néhány óra hosszat várakoztak, gyamussá vált előttiük a pancsovai vonat rejtélyes késése és többen bementek a főnök szobájába, hogy érdeklődjék a vonat felől. A főnöki szobában az állomásfőnököt a pamlagon mozdulatlanul találták. Roszszat sejtettek és jóindulatulag élesztgetni kezdtek. Nagy sokára sikerült is felébreszteni, amikor is kiderült, hogy az állomásfőnök előzően igen jól mulathatott. Érdeklődtek a pancsovai vonat felől, mire az állomásfőnök alig érthetően tudomásukra adta, hogy a pancsovai személyvonatot, amely egyetlen vonata a pancsova-kevevári vonalnak és amely naponta csak egyszer közlekedik, még a becsői vonat előtt elindította.

Talán már Pancsován is van — mondta deriszen, ástozva a kitünő férfiú és cseppet sem volt megilletődve az utasok elképedésén.

Az utasoknak azonban kevés érdekük lehetett a humor iránt, mert ahelyett, hogy az állomásfőnök tréfáját honorálták volna, botokkal és más ütésre alkalmas eszközökkel rátámadták a főnökre és összeverték. A szorult helyzetbe került főnök segítségért kiáltott, amire felesége rémülten futott le az emeleti lakásból férje segítségére. A feldühödött utasok azonban őt sem kímélték meg az ütésektől és alaposan elverték. A

hatvan utas csak másnap este utazhatott tovább Pancsovára.

A nem mindennapi ügyben megindították a nyomozást.

Vitás vámcsempészes.

(Milyen hosszú lehet a vámnál a nyers juhbőr gyapja?)

(Saját tudósítónktól.) Érdekes csempészési ügyben tartott ma tárgyalást Barbara Sever dr. táblabíró tanácsa az aradi törvényszék ker. Klerman Harry nagyváradi kereskedő, aki juhbőr exportálásával foglalkozik az elmúlt év őszén 5000 kilogramm bőrt akart Magyarországra szállítani. A kiviteli törvény csak a nyírott juhbőr kivitelét engedélyezte meg, mert a gyapju exportálása tilos. A nagyváradi kereskedő a juhbőrt gyapjuval együtt akarta átszállítani, a curtiói vámnál azonban észrevették, hogy a nyersbőrön gyapju is van, a szállítmányt lefoglalták és vámkihágásért eljárást indítottak Klerman Harry ellen. A mai tárgyaláson a nagyváradi nyersbőr exportőr képviselőjében dr. Miclea Sever aradi ügyvéd jelent meg aki azt adta elő, hogy Klerman Harry tulajdonképpen nyírott juhbőrt szállított és így a kifogásolt szállítmány nem csempészés. A kereskedő képviselője elmondotta még, hogy Klerman Harry kora tavasz szal megnyíratta a juhokat és őszig mikor levágatta az állatokat csak nagyon kis gyapju lehetett rajta. Az államkincstár képviselőjében dr. Avramescu Vazul kincstári jogügyi igazgató jelent meg és Klerman Harry védekezésére azzal válaszolt, hogy nem a juhoknak, hanem az exportra kerülő nyersbőrnek kellett volna lenyírva lenni.

A felelbiteli törvényszék nem hozott ítéletet a csempészési ügyben, hanem elrendelte a vámnál lefoglalt nyersbőrárúnak a bucurstii vámügyi szakértő bizottság általi megvizsgálását, annak igazolására, hogy Klerman Harry szállítmánya csempészés, vagy szabad kiviteli tárgy volt. A szakértő bizottság véleménye után hoz ítéletet a törvényszék a csempészési ügyben, de addig a vámhivatal által lefoglalt nyersbőrmenyiség elárverezését valamint az elsőfokon megítélt 5000 lej vámbíróság megfizetését a törvényszék felfüggesztette.

CASANOVA

Szerelemi regény.

Beregi Oszkával ma szombaton és vasárnap az APOLLO-ban.

KÖZGAZDASÁG.

= Áremelkedés a piacon. A mai hetipiacon, talán a hideg következtében, ismét áremelkedések voltak. A tojás ára ismét felszokott egy lej negyvenre és egyötvenre, dacára annak a körülménynek, hogy a keddi újaradi hetipiacon már egy lejjel letehető tojást kapni. Azonban azt meg kell állapítanunk, hogy tojáshiány nem volt, mert a nagyszámu vevőközönség szükségletét teljes mértékben fedezte. A hizott liba ellenben megint magásra szokott fel. Mai árak: Tojás 1.40—1.50 darabja, vegyes zöldség 5—6 lej csomója, burgonya 5—6 lej, hagyma 6 lej, vaj 80—85 lej, alma 10—20 lej kilogrammonként, tej 6—7 lej, tejjel 25 lej literenként. A baronfi piac már nem volt olyan látogatott mint az élelmiszerpiac, mert mindenki ár-éséseket vár. Tyúk 110—125 lej, soványliba 280 lej párja, hizott liba 350—450 lej darabonként. A nagy hideg a gabona- és állatvásárra is befolyással volt. A mai piac mindkét cikkben gyengének mutatkozott. A gabonapiac árai: buza 620 lej, tengeri 490 lej, árpa 520 lej, rozs 500 lej, zab 480 lej, búkköny 600 lej, répa 600 lej, lucerna 3500 lej métermázsánként. Állatvásár: marha 15 lej, borju 22—24 lej, sertés 38—40 lej kilogrammonként élősúlyban.

— A timisoarai tavaszi vásár. A temesvári tavaszi nagyvásár tegnap vette kezdetét, amely a hideg idő miatt nem sikerült. Az időjárás még az eladókat is visszatartotta a vásáron való részvételtől. Az állatvásáron hatszáz szarvasmarhát és 3000 lovat hajtottak fel. A vágóállatok iránt főképpen temesvári és nagyváradi exportőrök mutattak érdeklődést, de az árak tekintetében ezek is tartózkodók voltak. Több nagy kötés történt. Jóigavonó lovakért 12—13, paradés lovakért 20—24 ezer lejt fizettek. Egy hathónapos csikó hiatezer lejjért kelt el. Nagyszámu tenyészállat is került felhajtásra, amelyeket 16—18 ezer lejjel adtak el. A marha ára élősúlyban 16—22 lej volt. Sertést csak néhány százat hajtottak fel, egy pár malac ára 1400—1600, a sertés ára élősúlyban 35—36 lej volt. Hizott sertés állig volt látható. Ezenkívül cipőárut és román parasztasszonyok kézimunkáit kínálták a vásáron a gyobb mennyiségben eladásra. Természetesen a rendőrségnek is sok dolga akadt, mert több zsebmetés fordult elő.

= Felhívás a földbirtokosokhoz. A földművelésügyi miniszterium március negyedik kelettel rendeletet adott ki, amelyben felszólítja azokat a földbirtokosokat, akiknek több járásban vagy a megyében van birtokuk, hogy legkésőbb március 25-ig jelentsek be, hogy hol és mennyi földjük van és egyben terjesszék be, hogy melyik területen akarják részüket. Azonkívül be kell jelenteniük,

hogy 1918. december elsején mennyi birtokuk volt és hol és hogy az agrárbizottság mennyit hagyott meg nekik.

= Kielégítők az őszi vetések. Bucarestből jelentik: A földművelésügyi miniszteriumhoz beérkezett jelentések szerint az őszi vetések állása kielégítőnek tekinthető. A mezőgazdasági munkálatok az egész országban rendszeresen folynak.

= A magyar korona különféle értékelése. Budapestről táviratozzák: Beavatott pénzügyi helyről közlik a Magyar Hírlappal, hogy a magyar korona zürichi árfolyama és jegyzése mindinkább veszt jelentőségéből. Az illetékes pénzügyi tényezők fő-törökése, hogy olyan normális helyzet létesüljön, amelyben a korona külső értékelése és belső vásárló értéke közötti különbség kiküszöbölődik. A kettős koronaárfolyam közötti értékkülönbség pedig megszűnik.

= Egy- és kétételes ércpénz érkezett. Bucarestből jelentik: A belga állami pénzverde értesítette a kormányt, hogy Románia által rendelt ércpénzekből öt vasúti kocsival az első szállítmányt utnak indította. A küldemény százmillió lej értékű egy- és kétételeseket tartalmaz. Az új ércpénzeket csak akkor bocsátják forgalomba, ha újabb szállítmányok megérkezéssel elegendő mennyiség áll rendelkezésre.

Jön! Jön! FREDERICUS REX az Apollóba.

Valutapiac.

Jevül a francia frank.

A francia valuta hosszú és tartós esésében három nappal ezelőtt 20.25-re esett Zürichben, majd hirtelen emelkedő tendenciát veit és a mai nyitásban már elérte a 25.50 es magasságot. A mai zürichi nyitástól a zárlatig újabb 80 santimot javult a francia frank, amelyet 26.30-as árfolyamon jegyeztek a zürichi zárlatban. Párisban ma 11.75 volt a lej kurzusa.

Helyi valutaárak. (Március 14.) Francia frank 8.40, svájci frank 32.85, dollár 190, künár 2.40, szokol 5.56, lira 8.20, angol font 820. **Küizetések:** Budapest külföldi 410, belöldi 510, Bécs 374, Prága 5.50, Zürich 32.75, Milano 8.10, London 812, Páris 835, Newyork 189, Belgrád 2.35.

Zürichi nyitás. (Március 14.) Amsterdam 215.62.50, Newyork 577.75, London 2480, Páris 25.50, Milano 24.72.50, Prága 16.77.50, Budapest 0.0084, Belgrád 7.15, Bucaresti 3.05, Bécs 0.008150.

Zürichi zárlat. (Március 14.) Amsterdam 215.37.50, Newyork

577.25, London 2479, Páris 26.30, Milano 24.85, Prága 16.77.50, Budapest 0.0084, Belgrád 7.15, Bucaresti 3.05, Bécs 0.008150.

Bucuresti tőzsdezárlat. (Március 14.) **Küizetések:** Páris 8.15, London 812, Newyork 189.50, Milano 8.08, Zürich 32.80, Bécs 0.0026.75, Budapest .00027. **Valuták:** Napoleon 720, Léva 130, török lira 0.95, angol font 8, francia frank 8, svájci frank 33, drachana 2.90, lira 7.90, künár 2.32, dollár 188, lengyel marka 0.00020, osztrák korona 0.0027, magyar korona 0.0025, szokol 5.40.

Budapesti devizaközpont jegyzései. (Március 14.) Belgrád 935—970, Bucaresti 403—415, London 325 ezer 450—336450, angol font 326050—336050, Milano 3260—3365, lira 3290—3305, Newyork 75750—78100, dollár 76050—78400, Páris 3450—3660, francia frank 3480—3690, Prága 2200—2270, Bécs 107—110.30, Napoleont 262600. **A takarékkorona árfolyama 114.**

Budapesti értéktőzsde zárlat. (Március 14.) Magyar Hétel 882.000, Osztrák Hétel 296.000, Salgó 950 ezer, Rima 212.000, Ganz Danubius 6.000.000, Köszén 4.500.000, Szlavonia 148.000, Kereskedelmi Bank 2.055.000, Schlick 120.000, Csákor 4.676.000, Csáky 27.000, Ofa 813.000, Hazai Takaréki 6 millió 680.000.

FREDERICUS REX

előadásaira
jegyek elővételben a mai naptól kezdve
az APOLLO
elővételi pénztáránál d. e. 11—12-ig,
d. u. 4—9 óráig válthatók.

Aradi mozihierek.

* Casanova emlékei, a mult szerelmes, drága, illatos történetei támadnak megrázó eredetiséggel életre az Apolló mozgószínház filmjűdonságában, amelynek főszerepét Beregi Oszkár, a magyar színjátászás kiválósága alakítja. A film címe Casanova s az események Waldstein gróf kastélyában kezdődnek, a hol a kifáradt, ősz szerelmes vitéz már békében él. Egy hangulatos óra visszadobja a legszebb emlékei közé s lemorzsolódik a néző előtt Casanova legszebb kalandja: A szmirnai nap. Itt a pasa egyik felesége érez nagy vonalmat Casanova iránt aki más nő nyomát kutatja. S ekkor következik az asszonyi bosszu, amely elől Casanovának menekülnie kell. Ezután újabb színes kalandok teszik változatossá a képet, amely

szombaton és vasárnap kerül vetítésre.

* Egy kínai kaland a címe annak az izgalmas és érdekesítő filmnek, amelyet szombaton, vasárnap és hétfőn vetít az Uránia mozgószínház. A sárga emberek idegenszerűsége táru a néző elé, ahol detektívkaland játszódik le, megdöbbentő vakmerő hajsza és fortulatok következnek, melybe humoros jeleneteket sző nagy ügyességgel a rendező.

Jön! Jön! FREDERICUS REX az Apollóba.

* A szerkesztésért felelősen: **KÖCSY JENŐ,** felel.

Cenzurat: Dr. ROMUL MAGER.

HAVRE — NEW-YORK

Gyorspostajáratok

KANADA — KUBA — MEXIKO —
NEW-ORLEANS — HAITI —
ANTILLAK — ÉSZAKAFRIKA
felé.

Felvilágosításokat nyújt:

SOC. „SARNIA“
Pasagiul Comedia, BUCURESTI
és „RECLAMA“ Cluj.

„Rador“ No. 910. 457

SIR A GYERMEKE? Miért nem használ **HÖFER-gyermekhintőport és HÖFER-gyermekkrémet?** Lloyd 2344 697

„ORIENT“

divatáruház ARAD, Bul. Regina Maria No. 18. (Salacz-u. sarok.)

ENGROSS.

DETAIL.

Tisztelettel értesíti ARAD város és vidéke közönségét, hogy az összes 1566 férfi és női tavaszi divatszövetek, selymek, marocainok, raktarra érkeztek. Mintákat vidékre ingyen és bérmentve küld.

